

Drahé bydlení plní venkov „zelenými vdovami“

ELIŠKA NOVÁ

PRAHA Při prohlídce inzerátu to vypadá jako sen. Dům se zahradou a nedalekým lesem, do cukrárny kousek. A co teprve když samostatné stavení na venkově stojí stejně jako třípokojový byt v městském paneláku. Život v satelitech ale může být v mnohém problematický, a to nejen kvůli nešťastnému dojíždění do práce.

Sociologové popisují fenomén zelených vdov, žen, které mají vytoužené bydlení, nakonec ale sedí samy v domech v přírodě a nevědí co by, zatímco muž, hnaný vidinou velkých splátek, tráví většinu času prací a doma se vyskytuje

jen zřídka. Kvůli cenám nemovitostí a jejich nedostatečné nabídce takových žen v posledních letech výrazně přibývá.

„Od devadesátých let, ale zejména v posledních zhruba patnácti letech se stěhování do satelitů objevuje zcela masově,“ líčí Adéla Gjuričová z Ústavu soudobých dějin Akademie věd.

Hromadný exodus na venkov s sebou nese potíže. „Je to i dlouhodobá nespokojenost samotných zelených vdov nebo mnohaleté vyloučení žen z pracovního prostředí, do něhož se o to obtížněji zařazují,“ líčí Gjuričová.

Problémů je ale víc. Dopravní přetížení příjezdových tras do

měst, přehlcení veřejného vzdělávacího systému, protože v malých obcích je kvůli bujení satelitního bydlení najednou zájem o školy mnohonásobně vyšší.

Přesto zájem o bydlení mimo města nepolevuje. „Pořídít si dům za Prahou vyjde cenově stejně jako pořídít si prostorný byt ve městě, tuto variantu proto volí stále více klientů. Téměř dvacet procent všech našich transakcí za poslední roky se týkalo prodeje nemovitosti v Praze za účelem nákupu nemovitosti za městem,“ líčí Miroslav Kosina z realitní kanceláře Optimo. V naprosté většině případů se přitom jednalo o mladé rodiny. **Pokračování na straně 5**

Drahé bydlení plní venkov „zelenými vdovami“

Dokončení ze strany 1

Stěhování na venkov má nakonec vliv i na děti, takzvané zelené sírotky. Přestože žijí v přírodě, nechodí vůbec ven. Za kamarády nebo do kroužku se totiž dostanou pouze tehdy, když je tam rodič odveze autem.

Fenoménu zelených vdov si při zkoumání, jak se lidé rozhodují, kde budou bydlet, všimla i Marie Hornáková z katedry sociální geografie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy. Současné rodiny podle ní aspekty života v satelitní vnímají. „Při rozhodnutí, zda jít za Prahu, nebo zůstat ve městě, většinou záleží na životním stylu a s tím související ochotě se určitých věcí vzdát. Pro některé rodiny je tento aspekt důležitým, proč se například do suburbia nakonec nepřestěhovaly a raději si pořídily byt ve městě bez zahrady, ale s možností zachovat si svůj kulturní a sociální život,“ uvádí Hornáková. To vše navíc bez nutnosti žít často logisticky komplikovaný život z důvodu zmíněného dovážení dětí do školky a kroužků. U některých sehrává roli také každodenní dojíždění do práce, které neprospívá životnímu prostředí.

Dnes už spíše byt za městem

Doba nepřije náuku nemovitostí čím dál tím víc. Mladé rodiny tak už často ani nestojí před otázkou, zda si koupí byt ve městě, nebo dům se zahradou za městem, dovolit si totiž mohou jen byt za městem. Pro konkrétní představu: byt tři plus jedna o 73 metrech čtverečních v pražské Troji v paneláku stojí bezmála osm a půl milionu. Dům o rozloze 92 metrů čtverečních v Dubnu u Příbrami stojí deset a půl milionu. Pravda, je k tomu pozemek téměř o dvou tisících metrech čtverečních.

Byty mimo velká města jsou pořád ještě trochu přijatelné. A tak třeba v Nupakách ve Středočeském kraji stojí byt o 72 metrech čtverečních necelých 6,3 milionu, což je i tak ještě před pár lety nepředstavitelná částka.

Podle Hornákové vstupuje při výběru bydlení do hry řada faktorů. V případě mladých rodin hraje významnou roli, aby bydlení vyhovovalo životu s dětmi, potřebují tedy spíše větší byt. Do výběru se promítá i životní styl, podle kterého se lidé ohlížejí na lokalizaci v rámci města, typu bydlení nebo dopravního spojení. „Naplnění představ o bydlení je nicméně současnou

„Jedná se

o patriarchální uspořádání, kdy muž vyráží nejen

za výdělkem, ale i za koničky, a žena se stará o domácnost a děti.“

řadou faktorů omezoвано. Asi nejvýrazněji cenou a nabídkou bydlení. Dosáhnout představy ideálního bydlení je pro mladé rodiny v podstatě nemožné a při výběru bydlení se musejí výrazným způsobem přizpůsobovat, tedy slevit ze svých nároků,“ říká Hornáková.

Co se týče fenoménu zelených vdov, podle Gjuríčové má i silný genderový rozměr. „Jedná se o patriarchální uspořádání, kdy muž vyráží nejen za výdělkem, ale i za koničky, a žena se stará o domácnost a děti, a navíc má být onou krásnou trofejí, která svým zjevem a varem připadně reprezentuje rodinu při návštěvách. Povšimněte si přitom, že zeleného vdovce asi žádného neznáme,“ uvádí historička.

Zatímco u nás fenomén vznikl v devadesátých letech, v USA už ho znali v letech padesátých. „Sym-

bolizovaly ho rodinné domky po delší dlouhých silnicích a v nich šťastně ženy s elektrickým vysavačem. Odvrácenou stranou toho, tedy osamělost, velmi dlouhou dobu, jež muži tráví kvůli dopravě v práci, přetvářku, deprese, alkoholismus, už dávno zobrazuje filmová i seriálová produkce,“ líčí Gjuríčová a připomíná *Zoufalé manželky*, *Hodiny* i *Stepfordské paničky*.

V Česku je podle ní problém mimo jiné to, že satelitní bydlení nedoprovází výstavba infrastruktury. Podle realitního makléře Milana Šámala neblahá situace končí i tak, že se lidé stěhují do chat a chalup, které jsou kolikrát v původním stavu a nejsou určeny k celoročnímu užívání. Přes to všechno bude dle odborníků zájem o nemovitosti mimo město i nadále růst.

Praha končí v Poděbradech

Spoustu problémů to samozřejmě představuje i pro samotné obce. „V krátké době se přetížily, neměly vybudovanou potřebnou infrastrukturu, komplikovala se doprava, změnily se sociální potřeby v obci. Přineslo to i změny v politickém uspořádání na komunální úrovni, kvůli jiným voličům. Obce na změny nemají dostatek prostředků, tak se často brání přes územní plány, stavební uzávěry. Přínos do obecní pokladny z daní není dostatečný, protože část přistěhovaných si nezměnilo bydliště,“ vyjmenovává Jiří Pácal z realitní kanceláře Central Europe Holding.

Suburbanizace se podle něj nejvíce projevuje ve Středočeském kraji s Prahou. Podle Pácala lze s nadsázkou říci, že Praha začíná v Kladně a končí v Poděbradech. Konec zelených vdov je pak všelijaký. „Zpět míří lidé z rozpadlých rodin, část starších lidí finančně zajištěných, kteří hledají lepší služby, zdravotnictví, kulturu nebo větší pohodlí,“ uvádí Pácal.